

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

Learning Leadership of Directors Affecting the Being of Learning Organization
at Schools under the Secondary Educational Service Area Office Buengkan

มุกลัดดา อัมไพ¹ วาโร เฟิงสวัสดิ์² วณิกา ฉลากบาง³

Mukladda Ampai, Waro Phengsawat, Wannika Chalakbang

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนรู้ 2. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ 3. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ 4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ 5. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเรียนรู้ และ 6. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ เป็นรูปแบบงานวิจัยที่ผสมผสานวิธี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูจำนวน 278 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. แบบสอบถามยืนยันองค์ประกอบ 2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย 3.แบบสอบถามแนวทางการพัฒนา การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ 1.ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำการเรียนรู้ 2. ศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ และ 3. ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำการเรียนรู้มี ได้แก่ การเรียนรู้เป็นทีม การบูรณาการ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน และความคิดสร้างสรรค์
2. ภาวะผู้นำการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
3. การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
4. ภาวะผู้นำการเรียนรู้กับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง
5. ภาวะผู้นำการเรียนรู้ มีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ ความคิดสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน และการบูรณาการ
6. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ มี 3 ด้าน คือ การบูรณาการ ความคิดสร้างสรรค์ และการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ (keywords): ภาวะผู้นำ; ภาวะผู้นำการเรียนรู้; องค์กรแห่งการเรียนรู้

Received: 2025-03-16 Revised: 2025-03-30 Accepted: 2025-03-31

¹ สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Master of Educational Administration and Development, Graduate School, Sakon Nakhon Rajabhat University. E-mail: mukladda6985@gmail.com

² อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Lecturer of Sakon Nakhon Rajabhat University. E-mail: khaitoy8@gmail.com

³ อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Lecturer of Sakon Nakhon Rajabhat University. E-mail: wannika.chlk@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to study: 1.the components of learning leadership, 2.the level of learning leadership, 3.the level of being a learning organization, 4.the relationship between learning leadership, 5.the predictive power of understanding leadership, and 6 .the development approach of learning leadership. It was a mixed-methods research approach. The sample consisted of 278 administrators and teachers. The research instruments included: 1.the component confirmation questionnaire 2.the research questionnaire 3.The development approach questionnaire. The data collection was divided into 3 studying phases: 1 .the components of learning leadership 2.the learning leadership and 3.the development approach of learning leadership. The statistical tools were: frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research results were as follows:

1.Learning leadership included team learning integration a learning-friendly environment the use of modern technology in work and creativity.

2.Learning leadership, overall and in each aspect, was at a high level.

3.Being a learning organization, overall and in each aspect, was at a high level.

4.Learning leadership and being a learning organization had a high level of positive relationships.

5.Learning leadership had the power for a learning organization, consisting of 3 variables: creativity, using modern technology in work, and integration.

6.The guidelines for developing learning leadership had 3 aspects: integration, creativity, and using modern technology in work.

Keywords: supervision process; internal supervision; learning organization

บทนำ (Introduction)

ภาวะผู้นำการเรียนรู้เป็นกระบวนการเสริมสร้าง การออกแบบ การจัดกระทำและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ทรงพลัง เพื่อการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยการเชื่อมต่อจัดทำกิจกรรม และกระจายการปฏิสัมพันธ์ไปยังผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย ระดับของการศึกษาเรียนรู้ในงานเขียนทั่วไปในประเทศไทยยังไม่พบว่ามีกระบวนการหรือกล่าวถึงไว้ชัดเจนโดยมักใช้ร่วมกับภาวะผู้นำที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อื่น ๆ อาทิ ภาวะผู้นำทางด้านการเรียนการสอน (Instructional Leadership) ภาวะผู้นำเพื่อการเรียนรู้ (Leadership for Learning) และภาวะผู้นำที่เน้นการเรียนรู้เป็นสำคัญ (Learning Centered Leadership) ภาวะผู้นำการเรียนรู้มุ่งเน้นทั้งระบบการเรียนรู้ ตั้งแต่การออกแบบที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติ ให้มีความคงทนยั่งยืนของนวัตกรรมหรือรูปแบบรวมทั้งจัดสรร จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่มีพลังต่อการเรียนรู้ และขยายศักยภาพการเรียนรู้ ผ่านกิจกรรมและปฏิสัมพันธ์ชุมชน เครือข่ายของระบบโรงเรียน (Schooling) มีปฏิสัมพันธ์การจัดการกระทำ (การจัดการกระทำหมายถึง การนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การวัด การทดลอง และจากแหล่งอื่น ๆ มาจัดกระทำเสียใหม่โดยการหาความถี่ เรียงลำดับ จัดแยกประเภทหรือคำนวณหาค่าใหม่เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจความหมายได้ดีขึ้น

โดยอาจจะเสนอในรูปของตาราง แผนภูมิ แผนภาพ ไดอะแกรม กราฟ สมการ การเขียนบรรยาย เป็นต้น) และมีการเชื่อมต่อหรือกระจายความสัมพันธ์ในหลายระดับทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ (กนกพร สมปราชญ์, 2559: 1)

องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นแนวคิดทฤษฎีที่นักวิชาการได้พยายามคิดเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะแนวคิดของ Peter Senge ที่เชื่อว่าการทำงานจะต้องมีการเรียนรู้มากขึ้น หากองค์กรใดเรียนรู้ได้เร็วกว่าคู่แข่งได้เปรียบในการแข่งขันสูง ดังนั้น องค์การแห่งการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในองค์กรที่ต้องการอยู่รอดภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างจากองค์กรโดยทั่วไปเพราะองค์การแห่งการเรียนรู้เป็นความมุ่งมั่นเชิงยุทธศาสตร์ในการแสวงหาและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ โดยกระตุ้นแรงจูงใจและสนใจให้บุคลากรทุกคนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ รู้จักพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ใฝ่รู้ หมั่นแสวงหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อประโยชน์ของแต่ละบุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กร ซึ่งทำได้โดยการผนึกกำลังและความสามารถของกันและกัน เพื่อรับรู้ตีความหมายสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป และเข้าไปปลุกฝังความรู้ในกระบวนการปฏิบัติงานและเพื่อเปลี่ยนแปลงความรู้เป็นปัจจัยผลิตให้ได้ (สุนทร โคตรบรรเทา, 2560: 176) ซึ่งองค์การแห่งการเรียนรู้นี้นักวิชาการได้คิดมานานแล้ว แต่วงการศึกษในประเทศไทยนำมาใช้แล้วยังไม่ปรากฏแนวทางที่ชัดเจน ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการหาแนวทางให้สถานศึกษาดำเนินไปสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ให้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาเป็นองค์การที่ทันสมัย ปรับตัวได้ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
2. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
3. เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
5. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
6. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เป็นรูปแบบงานวิจัยที่ผสมวิธีระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย เป็นรูปแบบงานวิจัยที่ผสมวิธีระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา แบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1.การเรียนรู้เป็นทีม 2.ความคิดสร้างสรรค์ 3.สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4.การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน 5.การบูรณาการ

องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ประกอบด้วย 1. องค์การ 2. กระบวนการจัดการ 3. บุคคล 4. การเรียนรู้ และ 5. เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2 ขอบเขตด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 995 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 62 คน และครูผู้สอนจำนวน 933 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ, 2565: 5)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 278 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 62 คน และครูจำนวน 216 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2551: 191) การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ในการศึกษาคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ จำนวน 25 โรงเรียน

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการศึกษาในระยะเวลาตั้งแต่ เดือน เมษายน 2565 – มิถุนายน 2566 ดังนี้

ระยะที่ 1 ตั้งแต่ เดือน เมษายน 2565

ระยะที่ 2 ตั้งแต่ เดือน เมษายน 2565 ถึง เดือน มกราคม 2566

ระยะที่ 3 ตั้งแต่ เดือน กุมภาพันธ์ 2566 ถึง เดือน มิถุนายน 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ซึ่งแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยครอบคลุมเนื้อหาทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเรียนรู้เป็นทีม 2) ความคิดสร้างสรรค์ 3) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ

เรียนรู้ 4) การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน และ 5) การบูรณาการ ซึ่งได้กำหนดค่าคะแนนของคะแนนช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ ประกอบการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ 3 ด้าน ได้แก่ 1. การบูรณาการ 2. ความคิดสร้างสรรค์ และ 3. การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 4 แบบสัมภาษณ์(แบบกึ่งมีโครงสร้าง)ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยเสนอคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครทำหนังสือ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งถึงผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

3.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 278 ฉบับ ถึงผู้บริหาร สถานศึกษา และครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการส่งทางไปรษณีย์พร้อมแนบ QR Code เพื่อตอบแบบสอบถาม แล้วส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัย

3.3 ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3.4 กรณีผู้ตอบแบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยต้องติดตามแบบสอบถาม เพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับคืนมาให้ครบ

3.5 ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 278 ฉบับ ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 278 ฉบับ ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วจึงนำข้อมูลไปปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อนำไปจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เป็นพหุองค์ประกอบ วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

4.2 ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.4 ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ มีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยใช้สถิติการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4.5 ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา มีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

4.6 แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ใช้สถิติการวิเคราะห์โดยใช้ ความถี่และการวิเคราะห์ห้อยประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การเรียนรู้เป็นทีม 2) ความคิดสร้างสรรค์ 3) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน และ 5) การบูรณาการและการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยใช้การวิเคราะห์ห้อยประกอบเชิงยืนยัน พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 0.18 df = 1 p-value = 0.67358 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องกลมกลืน (Goodness of Fit Index : GFI) เท่ากับ 1.00 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) เท่ากับ 1.00 ส่วนดัชนีค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของเศษในรูปคะแนนมาตรฐาน (Root mean square error of approximation : RMR) เท่ากับ 0.0018

2. ระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

ระดับภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการบูรณาการ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม และด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตามลำดับ

ระดับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบุคคล ด้านองค์กร ด้านกระบวนการจัดการ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการเรียนรู้ ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($R_{xy}=0.949$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์กันทางบวกทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านการบูรณาการ รองลงมาด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านการเรียนรู้เป็นทีม ตามลำดับ

4. ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา มีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์มี 5 ตัวแปร พบว่าตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 3 ตัวแปร โดยตัวแปรที่มีอำนาจการพยากรณ์ดีที่สุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.21 รองลงมา คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) มีค่า

สัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.27 และด้านการบูรณาการ (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ 0.50 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 90.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ .216

สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบได้ ดังนี้

$$\hat{Y} = .538 + .471(X_5) + .226(X_2) + .191(X_4)$$

และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

$$\hat{Z}_Y = .503(Z_5) + .270(Z_2) + .212(Z_4)$$

5. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ดังต่อไปนี้

5.1 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบูรณาการ

5.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเอาเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ มาสังเคราะห์เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดรูปแบบการบริหารแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพ

5.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำวิธีปฏิบัติที่พัฒนาขึ้นใหม่ไปปฏิบัติงาน

5.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรผสมผสานความคิดที่มาจากข้อมูลข่าวสาร ความรู้ และมุมมองต่าง ๆ ที่หลากหลาย มาเชื่อมโยงเป็นสิ่งเดียวกัน

5.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการระดมความคิดที่หลากหลายเพื่อให้ได้แนวทางที่ดีในการปฏิบัติงาน

5.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการระดมความคิดเพื่อสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้

5.1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำแนวทางที่ได้จากการคิดและการปฏิบัติมาปรับใช้ในการทำงาน

5.1.7 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำความรู้และประสบการณ์มาบูรณาการใช้จนบรรลุผลสำเร็จ

5.1.8 ผู้บริหารสถานศึกษาควรรับฟังความคิดเห็นของทุก ๆ คน เพื่อจะได้นำมาบูรณาการในการพัฒนางาน

5.2 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความคิดสร้างสรรค์

5.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ที่เกิดจากความรู้ และการสังสมประสบการณ์

5.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำความรู้และประสบการณ์ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สามารถแก้ไขปัญหาในหน่วยงานหรือองค์กร

5.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรหาวิธีการในการแก้ไขปัญหาในหน่วยงานหรือองค์กรได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

5.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีจินตนาการและความพยายามในการแก้ไขปัญหาในหน่วยงาน

5.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำความรู้และประสบการณ์มาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จนเกิดผลที่มีประโยชน์ต่อสังคมและองค์กร

5.2.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรผสมผสานความคิดเพื่อจะสร้างสรรค์ต่อยอดสิ่งเก่าที่มีอยู่เดิมให้ประสบผลสำเร็จมากที่สุด

5.2.7 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวความคิดใหม่ ที่แปลก แหวกแนวและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

5.3 แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน

5.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

5.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร มาใช้ในการวัดและประเมินผลการพัฒนาครู

5.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแลกเปลี่ยน หรือเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศ

5.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการในหน่วยงาน

5.3.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีจนเป็นกิจวัตรประจำวัน

5.3.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความรู้ด้านเทคโนโลยี และควรสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนเห็นทั้งคุณและโทษของเทคโนโลยี

5.3.7 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ทุกคนนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานจนปรับเปลี่ยนให้เข้ากับวิถีชีวิต เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ในครั้งนี้ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อให้ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารจากนักวิชาการ และนักวิจัยจำนวน 11 คน และใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 40 ขึ้นไปเพื่อคัดสรรองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเรียนรู้ พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การเรียนรู้เป็นทีม 2) ความคิดสร้างสรรค์ 3) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน และ 5) การบูรณาการทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า องค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบสามารถอธิบายภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาได้และผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบและศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานเป็นประจำอยู่แล้วจึงทำให้ผลการวิจัยเป็นดังที่กล่าวข้างต้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ กนกอร สมปราษฎณ์ (2559: 54-55) ที่ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การ

เรียนรู้เป็นทีม 2) การสื่อสาร 3) เทคโนโลยี 4) นวัตกรรมการเรียนรู้ 5) ความยืดหยุ่น และ สอดคล้องกับความคิดเห็นของ (สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2561: 177) ที่ได้กล่าววาทะผู้นำการเรียนรู้ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) ความคิดสร้างสรรค์ 2) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) การบูรณาการ 4) การนำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการปฏิบัติงาน 5) การเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และ 6) การเรียนรู้เป็นทีม ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือ ด้านการเรียนรู้เป็นทีม ดังจะเห็นได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบวาทะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเรียนรู้เป็นทีมมีความถี่มากที่สุดคือ 11 คิดเป็นร้อยละ 100 เนื่องจากการจะมีวาทะผู้นำการเรียนรู้ต้องอาศัยความรู้และความคิดของสมาชิกมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน แบ่งปันประสบการณ์ จนสามารถทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น วาทะผู้นำการเรียนรู้จึงเกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของทุกคนในองค์กร และยังสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ อนุชิต พันธัง (2563: 26) ที่พบว่า องค์ประกอบวาทะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเรียนรู้เป็นทีม มีความถี่มากที่สุดคือ 9 คิดเป็นร้อยละ 90

2. วาทะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน 2) ความคิดสร้างสรรค์ 3) การบูรณาการ 4) การเรียนรู้เป็นทีม 5) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า วาทะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูแลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันประสบการณ์ให้เกื้อหนุนและกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อระดมความคิดที่หลากหลายให้ได้แนวทางที่ดีในการปฏิบัติงาน และนำความรู้และประสบการณ์ มาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ที่สามารถแก้ไขปัญหาในหน่วยงานหรือองค์กรได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยนำเอาเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จนเกิดผลประโยชน์ต่อสังคมและองค์กร ดังนั้น จึงทำให้วาทะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบึงกาฬ โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับ จุลศักดิ์ ก็อกพิมพ์ (2561: 186) พบว่า วาทะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ภูเบศร์ บาลชน (2563: 142) ที่พบว่า วาทะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น ในภาพรวมพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านบุคคล 2) ด้านองค์การ 3) ด้านกระบวนการจัดการ 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) ด้านการเรียนรู้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดสายงาน กำหนดภาระงาน การมอบหมายงาน มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน วางระบบกลไก และติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนด พันธกิจและยุทธศาสตร์ขององค์การ มีการพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพภายในองค์การ และนอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผู้เรียน และชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์กร และส่งเสริมให้องค์กรใช้สื่อ ระบบสารสนเทศ และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ภายในองค์กร ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารงาน และในด้านอื่น ๆ และที่สำคัญผู้บริหารสถานศึกษาเป็นคนที่เปิด

ใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นคนมีเหตุผลใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีรูปแบบ วิธีการคิด มุมมองแนวคิด และมีเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงานไม่มีอคติต่อคนอื่น เปิดโอกาสให้คนอื่นได้คิด ได้ฟัง ได้ปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ กิ่งกาญจน์ แสนสุข (2560 : 60) ที่พบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 8 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ณิชกัญญา สายธนู (2562: 63) ที่พบว่า องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

4. ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .949 ($R_{xy} = 0.949$) ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารกับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารมีส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้เกิดการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการสถานศึกษาทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นในด้านการส่งเสริมให้ครูเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้เป็นทีม ด้านการกำหนดทิศทางของสถานศึกษา ด้านสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนและในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน และในการบริหารจัดการ ตลอดจนใช้เทคโนโลยีในการจัดการสารสนเทศต่าง ๆ ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเรียนรู้ก็จะส่งผลให้สถานศึกษาเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ เพื่อที่จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาการเรียนรู้ของครู และบุคคลอื่น ๆ นอกจากนี้ถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำการเรียนรู้ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างดี และทำให้การบริหารงานภายในสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ กิ่งกาญจน์ แสนสุข (2560: 66) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ ภูเบศร์ บาลชน (2563: 163) ที่พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การนวัตกรรมของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยได้ค้นหาเอกสารและงานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ผลปรากฏว่า ยังไม่มีผู้ทำวิจัยในเรื่องนี้โดยตรง ผู้วิจัยจึงได้ยกตัวอย่างงานวิจัยที่มีลักษณะคล้าย ๆ กันมาอภิปรายแทน ดังที่ได้อภิปรายไปแล้วข้างต้น

5. ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา มีอำนาจพยานการณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์มี 5 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรที่มีอำนาจพยานการณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีจำนวน 3 ตัวแปร โดยตัวแปรที่มีอำนาจพยานการณ์ดีที่สุดคือ ด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน (X_4) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยานการณ์เท่ากับ 0.21 รองลงมาคือด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยานการณ์เท่ากับ 0.27 และด้านการบูรณาการ (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยานการณ์เท่ากับ 0.50 ซึ่งตัวแปรทั้ง 3 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยานการณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ได้ร้อยละ

90.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ เท่ากับ .216 ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากว่า สังคมในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญ จึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก อีกทั้งผู้บริหารควรนำประสบการณ์มาผสานความคิดให้เกิดประโยชน์ และผู้บริหารควรยอมรับความคิดเห็นของครูทุก ๆ ด้าน เพื่อนำความคิดเห็นมาบูรณาการในการพัฒนางานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นราธิป โชคชัยสุนทร (2562: 95) ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรที่มีภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทาง และเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อสร้างอนาคต เป้าหมายเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถเกิดขึ้นได้จริง เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และมีภาวะผู้นำด้านการสื่อสาร ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการถ่ายทอด ความรู้ ประสบการณ์โดยผ่านการสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีภาวะผู้นำด้านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นการประมวลข้อมูลผ่านทักษะการคิด เพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพในแนวทางและวิธีใหม่ ๆ อย่างหลากหลายไม่มีข้อจำกัด

6. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เมื่อนำตัวแปรทั้ง 5 ตัว มาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่ามีจำนวน 3 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา คือ การบูรณาการความคิดสร้างสรรค์ และ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน มีแนวทางการพัฒนารวมกันทั้งสิ้น 22 แนวทาง ทั้งนี้ อาจจะ เป็นเพราะว่า ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำเอาเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ มาสังเคราะห์เข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดรูปแบบการบริหารแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพ และมีการระดมความคิด เพื่อให้ได้แนวทางที่ดีในการปฏิบัติงานมาบูรณาการใช้จนบรรลุผลสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาควรหาวิธีแก้ปัญหาในหน่วยงานหรือองค์กรให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และควรนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในองค์กร ทั้งการจัดการเรียนการสอน การเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ และการบริหารจัดการด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของ นราธิป โชคชัยสุนทร (2562: 94) ที่พบว่า แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มีจำนวน 3 ด้าน ดังนี้ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสาร และด้าน ความคิดสร้างสรรค์

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการวิจัย ดังนี้ ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเรียนรู้เป็นทีม 2) ความคิดสร้างสรรค์ 3) สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน และ 5) การบูรณาการ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ด้านการเรียนรู้เป็นทีมมีความสำคัญที่สุด ดังนั้นในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ ควรส่งเสริมเกี่ยวกับการเรียนรู้เป็นทีม ก่อนเป็นลำดับแรกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ร่วมกันพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา มี 3 ด้าน คือ ด้านการบูรณาการ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย เพื่อพัฒนาศักยภาพภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขนาดต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบความเหมือน ความแตกต่างกันของภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษเพื่อให้เข้าใจภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารในบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือภาวะผู้นำการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ เช่น ภาวะผู้นำการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ภาวะผู้นำการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของครู ภาวะผู้นำการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อองค์การนวัตกรรม

2.3 เนื่องจากภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบูรณาการ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน สามารถพยากรณ์การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ดังนั้นควรทำการวิจัยพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารใน 3 ตัวแปรดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง(References)

- กนกอร สมปราษฎ์. (2559). ภาวะผู้นำและภาวะผู้นำการเรียนรู้สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- กึ่งกาญจน์ แสนสุข. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้สถานศึกษาในจังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุลศักดิ์ ก็อกพิมพ์. (2561). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและพฤติกรรมการสอนของครูที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณิกัญญา สายธนู. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- นราธิป โชคชัยสุนทร. (2562). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภูเบศร์ บาลชน. (2563). **โมเดลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น : โมเดลแข่งขันภาวะผู้นำการเรียนรู้และภาวะ ผู้นำแบบร่วมพลัง.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัย.** กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ. (2565). **แผนปฏิบัติการประจำปี ปีการศึกษา 2565.** บึงกาฬ: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2561). **การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.** วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 13(2): 169-182.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). **การบริหารการศึกษา: หลักการและทฤษฎี (ฉบับปรับปรุง).** กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- อนุชิต พันธัง. (2563). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษาและพัฒนาการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

